

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 2, 8, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22, 25, 26, 27, 28
IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-20-59(2)) (TAIS- 19-14463(3))**

2020-02-17 Nr. NV-436

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Patikslinti Civilinės saugos įstatymo nuostatas, reguliuojančias ekstremaliųjų situacijų valdymą.

3. Dabartinė situacija. Ekstremaliosios situacijos, susijusios su 2019 m. spalio 16 d. Alytaus mieste padangų perdirbimo uždarojoje akcinėje bendrovėje „Ekologistika“ kilusiu gaisru, valdymas atskleidė tam tikrus Civilinės saugos įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyto ekstremaliųjų situacijų valdymo mechanizmo taikymo ir veikimo neaiškumus, todėl tikslintinos atskiros Įstatymo nuostatos.

4. Projekto esmė. Teikiamame įstatymo projekte:

- nustatoma, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) direktoriaus patvirtinta ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo tvarka yra privaloma valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams. Šis papildymas leis išvengti dviprasmiško šiuo metu galiojančių rekomendacijų nuostatų traktavimo ir padės objektyviau atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų civilinės saugos būklės patikrinimus;
- nustatoma, kad PAGD, dalyvaujant ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams, atlieka nacionalinę galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę;
- nustatoma savivaldybės administracijos direktoriaus funkcija užtikrinti ir koordinuoti savivaldybės dalyvavimą valstybinio lygio civilinės saugos pratybose, kas yra būtina, norint praktiškai įvertinti civilinės saugos subjektų sąveiką ir užtikrinti pasirengimą valdyti ekstremaliąsias situacijas;
- tikslinamos civilinės saugos sistemos subjektų funkcijos, siekiant sudaryti prielaidas tinkamai veikti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;
- numatoma aiškesnė materialinių išteklių pasitarkimo tvarka, aiškiau atskiriant savivaldybės administracijos direktoriaus ir gelbėjimo darbų ar operacijos vadovų sprendimų priėmimo pagrindus;
- siūloma papildyti civilinės saugos sistemos pajėgas aplinkos apsaugos pajėgomis ir nustatyti, kad šias pajėgas sudaro Aplinkos ministerijai pavaldžių įstaigų (į kurias pateks ir Aplinkos apsaugos agentūra) pajėgos;

- nustatoma, kad informacijos teikimą gyventojams įvykus įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai koordinuoja PAGD;
- tobulinamas savivaldybės ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo reguliavimas, tikslinant savivaldybės ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo sąlygas, siekiant didesnio jų aiškumo ir paprastesnio taikymo. Siūloma numatyti didesnę valstybės išitraukimą į ekstremaliųjų situacijų valdymą ir nustatyti, kad ekstremaliosios situacijos, kurių padarinių išplitimo ribos neviršija *vienos* savivaldybės teritorijos ribų (dabar – *trijų*), laikomos savivaldybės lygio ekstremaliosiomis situacijomis, o ekstremaliosios situacijos padariniams išplitus *daugiau nei vienos* savivaldybės teritorijoje (dabar – *daugiau nei trijų*), ji bus laikoma valstybės lygio;
- papildomai numatoma galimybė Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai savo iniciatyva teikti pasiūlymą Vyriausybei skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, esant savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos prašymui ir (ar) atsižvelgiant į gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos mastą ir (ar) pobūdį;
- atsisakant nepagrįsto diskrecijos ir pasirinkimo laisvės, skiriant valstybės operacijų vadovą, ribojimo nustatoma, kad operacijų vadovo funkcijoms vykdyti galėtų būti skiriamas ne tik ministras (Vyriausybės narys), bet ir viceministras;
- konkretinamos nuostatos dėl įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo, išgryninant mechanizmą, pagal kurį civilinės saugos sistemos pajėgos galėtų naudotis joms reikalingais ištekiais, taip pat numatoma lanksti šių sprendimų įforminimo tvarka. Už išteklių panaudojimą būtų kompensuojama Vyriausybės nustatyta tvarka. Numatomas privalomas kompensacijų skyrimas ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms už priverstinius darbus likviduojant ekstremaliąją situaciją.

5. Derinimas. Įstatymo projektas teiktas derinti visoms ministerijoms, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabui, Vyriausybės kanceliarijai, Valstybės saugumo departamentui, Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai.

Išvadų dėl įstatymo projekto nepateikė Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabas, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

Įstatymo projekte taip pat įvertinti Vyriausybei teikti Alytaus regiono plėtros tarybos pasiūlymai dėl Įstatymo tikslinimo (patikslintas ir aiškiau išdėstytas Įstatymo 28 straipsnis).

Dėl pastabų projektui suderinimo Vidaus reikalų ministerija 2020 m. vasario 7 d. organizavo pasitarimą, po kurio projektas buvo patikslintas. Pasitarimo metu pritarta, kad atsižvelgiant į institucijų pastabas, į kurias nebuvo atsižvelgta šiame projekte, išlieka poreikis detaliai peržiūrėti civilinės saugos reglamentavimą, nes būtina įvertinti ne tik Civilinės saugos įstatymo, bet ir kitų susijusių įstatymų nuostatas. Atsižvelgiant į tai papildomai teikiamas ir Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektas, kuriuo pavedama Vidaus reikalų ministerijai per 3 mėnesius po Seime priimto teikiamo įstatymo projekto įsigaliojimo parengti ir pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl tolesnio civilinės saugos sistemos tobulinimo.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

7. Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Priėmus projektą, bus sudarytos prielaidos geriau veikti ekstremaliųjų situacijų valdymo mechanizmui.

8. Dalykinio vertinimo išvada:

Atkreiptinas dėmesys, kad pateikto patikslinto įstatymo projekto aiškinamasis raštas tikslintinas redakciniu aspektu, išbraukiant pasikartojančias pastraipas.

Atsižvelgiant į poreikį Įstatymą tikslinti visa eile kitų aspektų, kuriems reikia detalesnio įvertinimo, siūlytina pritarti kartu su patikslintu projektu teikiamam Vyriausybės posėdžio protokolo projektui, tačiau siūlytume pavesti Vidaus reikalų ministerijai per nustatytą terminą pateikti Vyriausybei ne pasiūlymus, o reikiamų teisės aktų projektus.

Siūlome patikslintą projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt